

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NO. 5. — ŠTEV. 5.

NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 7, 1931. — SREDA, 7. JANUARJA 1931

TELEFON: Chelsea 3-3878

VOLUME XXXIX. — LETNIK XXXIX.

DESET ITALIJANSKIH LETAL JE DOSPELO V NATAL

POLET SE JE ZAVRŠIL POD POVELJSTVOM ZRAKOPLOVNEGA MINISTRA ITALA BALBA

Dvoje letal se je moralo malo pred Natalom spustiti v morje. — En zrakoplov uničen, toda posadka se je rešila. — Prebivalci so italijanske letalce navdušeno pozdravili. — Oficijelni sprejem in pozdrav brazilskih oblasti.

NATAL, Brazilija, 6. januarja. — Dne 17. decembra se je dvignilo z jezera Orbetello v Italiji dvanaest italijanskih zrakoplovov, v namenu, da polete v Natal v Južni Ameriki.

Leteli so preko Španske v Afriko ter trikrat pristali na afriški obali.

Danes zjutraj ob dveh (v ponedeljek ob devetih zvečer po ameriškem času) so se dvignili v Bolomi na afriški obali ter preleteli Južni Atlantik. Letalci so se moral tekom poleta boriti z močnim viharjem.

Prvih šest letal je pristalo ob štirih popoldne, nadaljna štiri pa pol ure kasneje.

Polet preko Atlantik je trajal sedemnajst ur in deset minut.

Dve letali sta morali pristati na morju, nedaleč od brazilske obali.

Soglasno z zadnjimi poročili, je eno letalo precej poškodovano. Posadko je vzela na krov neka brazilska bojna ladja.

Zrakoplovcem je poveljeval italijanski zrakoplovni minister Italo Balbo, ki je prvi došel s svojim zrakoplovom na cilj.

Prebivalstvo je letalce navdušeno pozdravilo. Pozneje so jim mestne oblasti priredile oficijelni sprejem.

Letalci bodo ostali v Natalu tri dni, nakar bodo nadaljevali s svojim poletom proti Jugu.

Ustavili se bodo v Rio de Janeiro, Bahiji in raznih drugih južnoameriških pristaniščih.

Zadnja poročila pravijo, da je letalu, ki se je poškodovalo, poveljeval kapitan Boeri.

TUDI KAJ-ŠEK JE SAMEMU SEBI NAJBЛИŽJI

Svojo upravo je napravil za družinsko zadevo, — se glasi v obtožnici, ki se obrača proti predsedniku.

PEJING, Kitajska, 6. januarja. Vlado kitajskega predsednika Kaj-Šeka so ostro napadli gotovi opONENTI, ki izjavljajo, da je uredil upravo po željah gotovih članov svoje družine.

Vsled tega je povsem neupravičena trditev, da gre pri njem za "judsko vlado".

Napadalcem imenujejo sedanji režim "dinastijo Sunga".

Zadnja družinske zveza, ki je bila sklenjena, je bila poroka mladega mandžurskega generala Hsue Lian-ga, ki je vzel mlajšo sestro T. A. Sunga. Moč Sungove dinastije datira nazaj do ustanovitve Kuomintang-stranke, dr. Sun Jat Sena, ki je poročil pred dolgimi leti eno treh sester.

Potem, ko je dr. Sun imenoval generala Kaj-Šeka za svojega vojaškega voditelja, se je poročil mla-

di predsednik z drugo sestro Sunga.

Tretja sestra te družine se je poročila medtem z dr. Kungom, ki izjavlja, da izvira direktno od Konfucija.

Ko je bila proglašena nova vlada, je bil dr. Kung imenovan trgovskim ter industrijskim ministrom.

Nadaljni člani Sung-družine so dobili že ponovno važna mesta in vsled tega so napadi nasprotnikov precej upravičeni.

BOJI MED KITAJCI IN BURMANCI

LONDON, Anglija, 6. januarja. — Tukajšnji Daily Herald je dobil poročilo, da so izbruhnili v Rangunu vroči boji med tamošnjimi Kitajci in Burmanci. Trideset oseb je bilo usmrčenih, kakih dvesto pa ranjenih.

Policiisti in vojniki so bili mobilizirani.

CLEMENCEAU-BERNHARDT

PARIZ, Francija, 6. januarja. — Danes se je zaročil Pierre Clemenceau, vnuk pokojnega Georgesa Clemenceau, vojnno-časnega ministrskega predsednika Francije, s Terko Cross, pravnikinjo slavne francoske igralke Bernhardt.

WICKERSHAM BO RAZOČARAL MOKRAČE

Člani Wickershamove komisije so se sestali k zadnjem posvetovanju. — Najbrž bodo priporočili, naj vse pri starem ostane.

WASHINGTON, D. C., 6. jan. — Wickershamova komisija se bo jutri sestala k svojemu zadnjemu posvetovanju glede prohibicijskega vprašanja. Pododbor je že sestavil svoje poročilo, dočim se bo jutri vršilo glasovanje vseh članov komisije.

Ker je v komisiji en sam mokrač, ga bodo z lahkoto preglasovali, vsled česar se bo glasilo poročilo suhačem v prid.

Iz precej zanesljivega vira se je namreč doznalo, da komisija ne namerava priporočiti preklica csem-najstega amandmanta.

Sprva je bilo rečeno, da bodo komisariji priporočili izdelovanje lahkega piva in vin, toda v zadnjem hipu so se premislili.

Najbrž bodo izjavili, naj prohibicija ostane ter da je treba suhaške postave bolj strogo izvajati.

Ostalo bo torej vse postaremu.

TORNADO NA JUGU

NORLINA, N. C., 6. januarja. — V silnem tornadu, ki je daval po tukajšnji okolici, je izgubilo sedem zamorcev življenje. Vihar je zelo opustošil Warren okraj.

PRIPRAVE ZA JOFFREJEV POGREB

PARIZ, Francija, 6. januarja. — Veliko odličnih tujezemskih častnikov je došlo v Pariz, da se jutri udeležijo pogreba slavnega francoskega vojskovodje Josepha Joffre-a. Truplo leži v kapeli sv. Alojzija, in včeraj ga je pokropilo nad petdeset tisoč oseb.

Nekateri člani angleškega oddelka, ki se je boril pod Joffrejevim poveljstvom leta 1914 ob Marni, so došli danes iz Londona. Parižani so jih navdušeno sprejeli.

Pri pogrebu bo zastopal Združene države ameriški poslanik Walter E. Edge.

AMERIKANCI NAJ ZAPUSTE NICARAGVO

Obnovljen poskus v senatu. — Vse listine iz za leta 1924 zahtevajo nazaj.

MASHINGTON, D. C., 6. januarja. Senat je vpriporil danes obnovljen poskus, da se odpokliče Amerikance iz Nicaragve, kjer je bilo ubitih v preteklem tednu osem mornariških vojakov.

Brez debate je bila sprejeta resolucija senatorja Johnsona iz Californije, ki je pozvala državnega tajnika, naj izroči senatu vse dokumente in pisma, ki se tičejo izkrcanja in stacioniranja mornariških vojakov v Nicaragvi iz za leta 1924.

Ob istem času pa je vložil senator King iz Utaha resolucijo, v kateri se zahteva splošen odpoklic vseh mornariških sil iz Nicaragve. Glasovanje glede tega je bilo odgodeno.

Uradniki državnega departmanta so včeraj zvečer objavili, da bodo izročene senatu vse listine, kojih objavljanje ne nasprotuje interesom države ali Združenih držav.

Isto je izjavil tudi predsednik Hoover ter državni tajnik Simson glede listin, tiktajoših se mornariškega dogovora v Londonu.

V preteklih štirih letih so bili vpriporjeni v senatu že številni, a do sedaj brezuspešni poskusi, da se odpokliče vse čete iz Nicaragve.

Predsednik Coolidge je vztrajal pri zahtevi, da morajo ostati čete tamkaj tekom splošnih volitev.

Od tukrat naprej pa so stalno manjšali tamošnje čete.

Vsled dogovora med obema vladama so vojniki nadzorovali volitve 1928 in 1929.

Dolžnosti čet so obsegale zavarovanje ameriškega poslaštva, izobrazbo Narodne straže in varstvo življenja ter imetja ameriških državljanov.

EKSPRESNI VLAK SKOČIL S TIRA

OUTVILLE, Ohio, 6. januarja. — Štirje spalni vozovi St. Louis-to-New York ekspresnega vlaka Pennsylvanske železnice so skočili v tukajšnji bližini s tira. Noben voz se ni prevrnil in noben potnik ni bil poškodovan.

NEZAPOSLENOST V FRANCJI

Politične stranke se pečajo z problemom splošne nezaposlenosti. — Učene glave se pečajo z vprašanjem.

PARIZ, Francija, 6. januarja. — Učinki svetovne gospodarske krize so pričeli kazati tudi v Franciji svoje posledice, in francoski trg je vedno slabši.

Številni javni oglasi političnih strank in interpelacije poslancev glede zunanjih delavcev v Franciji kažejo, da čuti Francija v vedno rastoči meri problem nezaposlenosti.

Žalbolg pa ni najti nikakega od pomočja za splošno nezaposlenost. Število nezaposlenih ni znano, ker manjka statistik, in nezaposleni ne vedo, kam naj se obrnejo.

Francoske statistike glede konca leta 1930 so navedle 6650 nezaposlenih.

Resnično število pa je v resnici dosti večje. Številke kažejo, da je bil meseca decembra več nezaposlenih od Franciji kot pa par mesecev prej.

Položaj je tako resen, da so pričele oblasti razmotrivati o tem vprašanju. Prošenj inozemcev, ki imajo namen poiskati si v Franciji dela ter zaslužka, nič več ne upoštevajo. Organizacije delavskih posredovalnic so se izdatno izboljšale, ker je vedno več ljudi, ki bi radi dobili dela ter zaslužka.

EKSPLOZIJA V MAJNI

CHARLESTON, W. Va., 6. jan. — V premogovniku Raleigh Wyoming Coal Mining Company pri Glenn Rogers, W. Va., je nastala eksplozija. Osem majnarjev je bilo na mestu usmrčenih, več drugih pa ranjenih. Vzrok eksplozije je neznan.

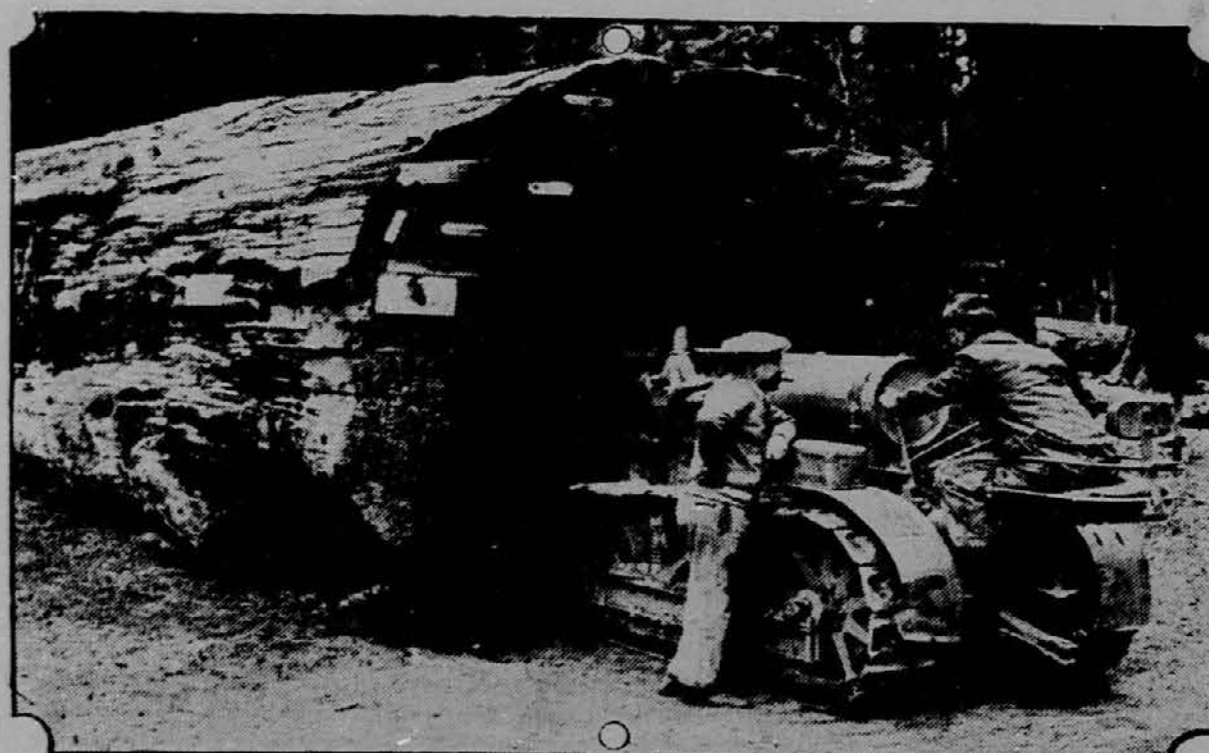
ZRTVE PLAZOV

GRENOBLE, Francija, 5. jan. — Blizu francosko-italijanske meje je potisnil plaz šest turistov. Iz hotela, kjer so zajtrkovali, so se odpravili proti domu, ko se je nenkrat utrgal trideset čevljev širok plaz in jih potisnil.

Sto mož nekega francoskega infanterijskega regimenta se je odpravilo z lopatami na mesto nesreče, da jih odkoplje.

Med ponesrečenimi je tudi Theodore Webaux, eden najuglednejših francoskih industrijalcev.

ORJAŠKO DEBLO KOT GARAŽA

V Balch Parku v Porterville, Cal., je ogromno votlo deblo, ki služi kot garaža za traktor.

KOMUNISTI SO ZAČELI ŠČUVATI PREMOGARJE

Komunistični govorniki podpihujejo v Južnem Walesu ogorčenje proti vladi. — Odločilna konferenca sklicana za danes.

LONDON, Anglija, 6. januarja. — Med 140 premogarji v Južnem Walesu, ki štrajkajo radi sporov z lastniki že od nedelje, je pričelo danes resno vreti.

Komunistični govorniki širijo nezadovoljstvo še naprej.

Zastopniki premogarjev so se danes posvetovali z ministrom Shinwellom ter predsednikom trgovske zbornice Grahamom. Slednji je imel pozneje razgovor z ministrskim predsednikom MacDonaldom, ki je rekel, da bo jutri sprejel premogarje.

Današnji konferenci ni sledila nikakva oficijelna izjava.

V splošnem pa se domneva, da so premogarji opustili svojo prvotno zahtevo, naj vlada prevzame rove kot v časih vojne.

V splošnem pa je položaj še bolj oster, ker so zastavljali tudi bombažni delavci 3500 predilcev je odločilo delo v devetih predilnicah.

17LETNI MORILEC OBDOJEN NA DOSMRTHO JEČO

INDEPENDENCE, Kan., 6. jan. — Danes je bil obdojen na dosmrtno ječo sedemnajstletni roparski morilec Everet Haldiman, ki je priznal, da je umoril in oropal 26-letnega Johna Siebela.

Neglede kje živite, v Kanadi ali Združenih Državah

je pripravno in koristno za Vas, ako se poslužujete naše banke za obrestonosno nalaganje in pošiljanje denarja v staro domovino.

Naša nakazila se izplačujejo na sadnjih poštab naslovljenecov točno v polnih zneskih, kakor so izkazani na pri nas izdanih potrdilih. Naslovljenec prejme torej denar doma, brez zamuda časa, brez nadaljnjih potov in stroškov.

Posebne vrednosti so tudi povratnice, ki so opremljene s podpisom naslovljenecov in žigom sadnjih poštab, katere dostavljamo pošiljateljem v dokaz pravilnega izplačila.

Enake povratnice so zelo potrebne za posameznike v slučaju nesreče pri delu radi kompenzacije, kakor mnogokrat v raznih slučajih tudi na sodnji v stari domovini.

Nastopni seznam vam pokaže, koliko dolarjev nam je zahtevano potreba poslati za označeni znesek dinarjev ali lir.

V Jugoslavijo			V Italijo		
Din	500	\$ 9.40	Lir	100	\$ 5.75
"	1000	\$ 18.60	"	200	\$ 11.30
"	2000	\$ 37.00	"	300	\$ 16.80
"	2500	\$ 46.25	"	500	\$ 27.40
"	5000	\$ 91.50	"	1000	\$ 54.25
"	10,000	\$181.80			

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH
Pristojbina znaša 60 centov za vsako posamezno nakazilo, ki ne presega zneska \$30.—, za \$35.— 70 centov, za \$40.— 80 centov, za \$45.— 90 centov, za \$50.— \$1.—, za \$100.— \$2.—, za \$200.— \$4.—, za \$300.— \$6.—.

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih, lirah ali dolarjih, dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam pisnim putem sporazumete glede načina nakazila.

Najna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino 75 centov.

SAKSER STATE BANK
23 CORTLANDT STREET NEW YORK, N. Y.
Telephone Barclay 0380 — 0381

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Kava, zares dobra kava, mora biti:
črna ko hudič, vroča ko ljubezen
in sladka kakor greh.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

DVOJNIK

Prisel sem ravno v zadnjem trenutku. Ko sem planil v prazni kupe in vrzel aktivno v mrežo, je že zabrljal pisalka. In tedaj je priletel z menoj nosač, vrzel v oddelek eleganten ročni kovček ter urno zapustil vlak. Pogledal sem skozi okno. Nosač je skočil z vlaka in mahal gospodu v črtastem popotnem plašču z visokim ovratnikom, ki se je pravkar blizal s perona. Na oko se mu ni nikamor mudilo. Ko se je vlak že začel premikati, je stopil v voz, nakar je sprevodnik zaprl za njim vrata.

Gotovno se bo nameril v moj kupe, sem pomislil in nejevoljen zasedel polovico prostora, da ga ne bi prišlo preveč v delež novemu potniku. Vrata so se sunkoma odprla. Zasukal sem se, nato pa zopet obrnil. Tujec si je zdaj pravil ovratnik. Stala sva si na prosti. Jaz sem uprl pogled vanj, bilo je, kakor da sem se prešel na drugi svet. Vsa kri mi je izginila iz obraza. Kako? Kdo je to? Ah nisem to jaz, ki sem oravkar zasedel polovico kupca in ki stojim sedaj naproti tujem človeku ter se obnašam, kakor da bi bil izgubil pamet?

Ta človek v dolgem črtastem plašču sem vendar jaz! Njegovo ostro oblikovani nos je moj, njegovi plavi lasje, počesani nazaj, so na moji glavi, njegove oči so moje oči, njegova usta moja usta. Grozno! Saj to je moja lastna podoba, moja senca, moja prikazen! Ali pa me varajo toje izumetniški živi? Ta bi bila lepa! Ni mogote. Saj se je zdaj zgnil. In tudi on je prebledel in drgete z ustnicami. Obvlada se pa vendarle. Brez besedice je sedel poleg mene.

Iztrpan sem se sesedel na mehko blazino. Vlak je drevil s polno brzino. Nastala je noč in najini mrzli pogledi so se srečali. V tistem trenutku sem brez pridržka verjel v možnost čudežev. V nadzemski moči, v čarovanju, v prekleto duše, ki blodi po svetu in se bil naproti svojemu sopotniku brez orožja.

In tedaj je napravil kretnjo, kakor bi se hotel nečesa otresti. Bilo je kakor da se bori — bori za prvo besedo.

— Oprostite mi nadležnost! — je rekel. — Pišem se lord Henry Torcy.

Barva njegovega glasu se je popolnoma ujela z mojo govorico. A vendar, zdaj je bila mučna tiska presekana. Skrivnosti ni bilo več. Ne, to ni bila več čarovnja. Bilo je nekakšno nenavadno, fantastično, senzacionalno dvojništvo.

Povedal sem svoje ime in priponil, da bi se mi videlo zelo smešno, če bi se še nadalje gledala s strogimi pogledi. On se je temu nasmešnil. Meni se je pa zdelo tako znano, tako domače, da sem se

mahoma zalotil v prepričanju, da je to moj lastni smeh. In začela sva govoriti. Lord se je otajal, postal je čedalje prijudnejši in ljubeznivejši. Prišla sva na obledo.

— Nu, to ni nič izrednega. Držim se angleške mode in si dam krojiti obleke izključno iz angleškega blaga. — je rekel.

Zopet se je nesmešnil. Povedala sva si, kam se peljeva. — O, — dejal, — na postaji me bosta pričakovali moja mati in moja nevesta. Pazite! Gotovo naju bodo zamenjali.

— Za Boga, mati in nevesta bosta vendar ločili podobnost najinih obrazov. — sem dejal.

— Ne, ne, le pazite, pa boste videli čudež! Nisva si silena le po zunanosti, ampak tudi po postavi. Ali smem vprašati, koliko let vam je?

— Sedem in dvajset, prosim.

— Natanko istih let kakor jaz. Pomenljivo je pogledal predse in stresel z glavo.

— Pravijo, da sem popolnoma sličen mojemu dedu Tomažu Brokeju, zmagovalcu pri Gibraltarju. Znašiti je tudi vaša rodbina britskega porekla?

— Moj oče, moj ded in moj praded so bili poljedelci. Moja mati je bila takisto kmetica, ki vse svoje življenje ni prišla z kmetov. Moje sem jaz prvi svojega rodu, ki je prekorajil mejo države.

— Neverjetno! Neverjetno!

Govorila sva še nekaj časa, potem se je poslovil. Naročil je bil ležišče v spalnem vozu in se je preselil tja. Ostal sem sam. Odložil sem vrhno obleko in iztegnil sladko utrujene ude, čeprav nisem mogel misliti na spanje, ker sem bil preveč razburjen in tuid nekam pobit.

Čemu je on on in ne jaz? sem se vprašal. Od črte do črte sva si isto bitje. Pardon — je s to razliko, da sem jaz v primeri z njim siromak, lačen zaslužkar, ki s težavo zbira sredstva za življenje in se vozim trenutno s prosto vozovnico — med tem ko je on že bove kako sit potovanja in se vozari po svetu samo v zabavo. Čemu je meni do deljena ta vsakdanost sivega življenja, njemu pa cvetejo vse krasi na tem planetu.

Zagrenjen in truden ob teh misli sem skušal zadremati. Prešla pa je cela ura, preden sem malce omamili svojo zavest. Obratila sem se z ene strani na drugo, dokler mi niso trepalnice zlezle skupaj od enoličnega udarjanja koles ob tračnice.

Iz najgloblje tišine trdnega spanja me je zbudilo reskanje in treskanje, ki je spominjalo na petel. Zopet udarec in zopet mir. Potem sunek. Neka nevidna sila me je iztrgala iz mojega položaja in me vrgla ob steno kakor mrtev predmet. Glava je udarila ob železno kljuko. Onesvestil sem se.

Ostri zrak predpomladanskega jutra me je zbudil. Ležal sem na nosilih. Okoli mene je vrvela množica. Skušal sem se dvigniti — pa ni šlo. Približal se mi je gospod v belem predpasniku.

— Le mir! — je dejal. — Poškodba ni težka.

— Kaj se je zgodilo? — sem vprašal s prestrašenim glasom.

— Brzovlak je zavozil v tovrni vlak — to je vse. Dobili ste udarec na glavo, ki pa ni nevaren. Čez teden dni bo to mimo vas. Zdej pa oprostite, kličejo me drugam.

In je odhitel. Šele zdaj sem opazil, da imam glavo trdo obvezano. Nisem se smel geniti, zakaj kakor hitro sem se premaknil, me je strašno zabolelo. Ozrl sem se na okrog — v moji bližini so zdravniki operirali nekega težko ponesrečenega potnika. Postalo mi je slabo.

Neki železnikar je tekel mimo, poklical sem ga in prosil, naj me vendar odnesejo oddit. Poslušal je. Prišel je s tovaršem in sta me res odnesla. Solnce je s toplimi žarki posijalo name.

Zdej sem zvedel vse. Zgodila se je bila težka železniška nesreča. Lokomotiva, spalni voz in prva dva voza so bili zdrobljeni. Dvajset mrtvih, mnogo, zelo mnogo težko ranjenih.

Prosil sem za cigareto. Solnce me je božalo, jaz pa sem apatično bujal v njegovo svetlobo. Bil sem ta-

ko izmučen, da nisem mogel misliti. Niti rešitev me ne veselil. Samo en občutek mi je nekoliko lajšal bolečine: tobak. Tudi pozneje, ko se je imel vlak odpeljati z nami in so me dvignili ter na nosilih prenesli v drugi vlak, nisem mogel ničesar misliti. Voz je bil poln ljudi, ki niso vedeli, kaj je z njimi. O, to je bila prava bolnišnica v vlaku! Nagnil sem glavo in zaprl oči.

Vlak je drevil v jasnino — po vsej priliki smo morali biti kmalu doma. Zdajci se je brzina zmanjšala. Bili smo že blizu lope. Vlak se je ustavil.

Sprejel nas je zmolklo miriranje. Peron je bil črn od množice, ki ga je bila zalila. Vsakdo je koga pričakoval in se je hotel preveriti, če je med potniki.

Opri sem se na bolničarja in vstal. V glavi se mi je vrtelo, vendar sem se naslanjal na držaj. Tedajci je krknil glas v množici. Ozrl sem se tja, odkoder je prišel glas. Svetloaso dekle visoke postave je rinilo proti meni. Dve mehki roki sta se oklenili mojega vratu in kmalu sem začutil na ličih vroče solze, ki so se med globokimi vzdihli zivale po mojem obrazu. Poljubi so se vžigali neprestano iznova in povečevali mojo vročino.

Oblivala me je zona. Srce mi je tako močno bilo, da sem čutil, kakor se mi napačilo žila na vratu. Vzdignil sem glavo.

Vsi potniki, ki so se vozili v spalnem vozu, so bili mrtvi. Moj dvojnišnik... če hočem, lahko zdaj postanem lord Torcy.

Kri mi je zavalovala po žilah. Živel so se mi bolesto napeli. Kaj, kaj bo sedaj? Videl sem dekle, ki je bilo krasotica, očarljivo bitje, plavooko, visoko in ponosno. In nisem mogel izdati niti besedice.

Zdajci se je dekle okrenilo k belolasi dami, ki se mi blizala z odprtimi rokami.

Prišel je bil trenutek odločitve. Ali naj ostanem siromak, kakor sem bil doslej, ali naj se izpremenim v lorda in se dvignem v višave življenja zgornjih desetisočev? — Imel bom ime, denar, moč, krasno nevesto. Mogoče je celo tako da vobče ne smem povedati resnice, ker bi se usmrtila, saj je videti, da ji pomeni ta laž življenje in ji odpira razgled v bodočnost? Kako je že govoril poprej? — Na las sva si slična. Na las!

Zpri sem oči in začutil mehke roke stare dame na svojem obrazu. Kakor iz globin zemlje je prihajal njen glas iz srca:

— Dragi moj, ljubi moj sin! Na čelu se mi je nabiral mrzel pot. Skozi mozgane mi je šinilo: Tvoj je ta svet — treba je samo, da odgovorim, kakor zahteva položaj! Toda ah, moja mati ni imela nikoli tako mehkih rok, njene roke so bile raskave, žuljave, roke kmetice, ki je vse svoje življenje trdo delala na polju.

Tako se je zgodilo, da me je prevzel ponos plebejca. Moja ljubezen do matere se je preselila v borbo rodno vasico na kmetih. Vzdignil sem glavo. In s tihim, obzirnim glasom ter z velikim, moškim ponosom v prsih sem dejal:

— My lady, — osvestite se, tisti, ki ga iščete, nisem jaz...

VSE ZA SLAVO IN LEPOTO

Nedavno so priobčili listi vest o smrti mlade filmske igralke Eve Berner, ki sta jo odkrila v Evropi filmski magnat Irving Thalberg in njegova soproga Norma Shearer in jo poslala v Hollywood, kjer naj bi postala slavna filmska zvezda. Njena smrt je zakrivila stroga dieteta, ki se ji je prostovoljno podredila, da bi ustrezale hollywoodskim zahtevam o ženski lepoti. Čim je pa prišla v Hollywood, so ugotovili, da je predebeli. V resnici pa debela še daleč ni bila. Toda filmski aparat dda najmanj 15 funtov vsaki ženski, ki stopi predenj. Eva Berner je morala shujati.

Držati je morala strogo dieteto in se masirati z električnimi aparati. Vsemu se je smeje uklonila, saj so ji obetali sijajno bodočnost. Prvič je nastopila v glavni vlogi z Johnom Gilbertom, toda takoj so strogi močje ugotovili, da ne bo nič z njo. Bila je uničena toda potolažila se je vsaj deloma, ko so ji ponudili manjšo vlogo v nekem propagandnem filmu. Pozneje se jo poslali nazaj v Evropo, da bi se kodo resno potrudili spraviti jo kot filmsko igralko do kruna. To se je zgodilo približno pred dvema letoma in zdaj je sirota mrtva. Filmski aparat je zahteval novo žrtve. Eva Berner je bila ena mnogih naivnih deklet, ki se postijo in prenašajo muke sistematičnega masiranja, samo da bi ostale lepe in slavne.

Preteklo leto so izdelovali v Hollywoodu film "Povratek dr. Fu Manchua". Junakinja je igrala Jean Arthurova, blondinka vitke postave in ctoznih oči. En prizor je bilo treba ponoviti osemkrat v svitu močnih reflektorjev. Po osmem nastopu se je igralka čnešveščena zgrudila. Brž so ji pomagali na noge in ko se je v svoji garderobi zavedla, je pripjal svoji prijateljici, da se je več mesecev pred nastopom tako postila, da je slednjič omagala. Zmer-na dijeta je koristna, seveda če človek fizično ali duševno ne dela nepornosti. Delati tako naporno, kakor delajo filmski igralci, in postiti se — je pa nespametno.

Filmska igralka Harver je zdaj soproga milijonarja Williama Seemana in filmski karijeri je dala za vedno slovo. Ko so jo nekoč vprašali, če se namerava vrniti k filmu, je odgovorila: "Nikoli! Ali morete razumeti, kaj je pomenilo zame to življenje? Po cela leta se nisem do-sitega najedla. Dokler nisem bila lačna, da se mi je kar temnilo pred očmi, se sploh nisem upela jesti. Sprdam na mreč med one ženske, ki se rade rde in zato sem morala skrbno paziti, da nisem postala predebeli."

Lepa Dunajčanka Marietta Milner je tudi položila svoje mlado življenje na oltar lepote in slave. Kakor Eva Berner, je postala tudi ona žrtve pretirane dietete. Postala je slabokrvna in ko je prišla bolezen, ni imel organizem dovolj moči, da bi jo premagal. Ena najlepših filmskih igralk Zarabara La Marr je podlegla sušici, stara komaj 24 let. Bolezen si je nakopala sama s pre-lanim postom in s prizadevanjem ostati za vsako ceno vitka. Švedska filmska igralka Anna Nilson je padla pred dvema letoma s konja in si zlomila hrbtenico.

V Hollywoodu je 125 salonov za nego lepote in mnogo maserskih salinov, ki vsi imenito uspevajo, kajti za lepoto morajo skrbeti tudi moški. Igralka, ki hoče ostati slavna, mora najmanj 2 uri na dan negovati svoje telo. Poleg tega mora teledvati, gojiti sport, masirati se in seveda tudi postiti. Negovati mora obraz, lase, noge in telo. V mnogih pogodbah s filmskimi podjetji so posebne določbe, ki pravijo, da mora filmska igralka takoj zapustiti službo, če prekoraj doleževo teže. Zato je šla Clara Bow v bil-nico in se vrnila za 25 funtov lažja. Zato filmske zvezde gladujejo in prenašajo razne muke, da se ne zre-de.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE—Jugoslav Bureau

Ogoljufanje nezaposlenih.

Tudi za časa nezaposlenosti se pojavljajo hijene, ki hočejo napravljati denar na račun nezaposlenosti. Znan je švindel raznih sleparskih tvrdk, ki oglašujejo ponudbe za delo, ki se lahko opravi doma. Seveda ne vsi taki oglašjejo sleparski, ampak je med njimi precej takih, tako da človek mora biti oprezen, zlasti če se zahteva kako plačilo vnaprej.

Navadno se tak oglašje glasi: — "Help! Wantor — Delo doma — Lahko zaslužite mnogo denarja v svojem prostem času. Ni treba nikake izkušnje. Pisite, za informacije in priložite znamko za odgovor."

To je običajna vaba v obliki pisma ali oglasa v časopisih. "Informacije", ki jih človek dobi v odgovor, razlagajo, kako se lahko zasluži s pisanjem adres na pismih, pozlačevanjem kart, šivanjem, vезenjem, krošnjatjenjem hišnih potrebščin ali potom kakega "mail-order business-a". Brez izjeme se človeku pove, da si mora najprej nabaviti potrebni material, načrte ali delnice. Naprosen je, naj vpošlje nekoliko denarja kot "depozit". — Ako to stori, ne bo nikoli več kaj slisal o tvrdki. V drugih slučajih mu zares pošljejo kak material, kot ščetke in pozlačilo ali švilcn cvrn in igle. Ko pa vpošlje izgotovljeno delo, bo navadno dobil v odgovor, da "delo ni dobro in se ne more sprejeti", naj pa kupi več materiala in zopet poskuša.

Oddelek za domače delo newyorškega delovnega oddelka je že nekoliko mesecev dobival pritožbe o delovanju raznih takih brezvestnih tvrdk. Ceni se take tvrdke so že opeharile ljudi, ne samo v New Yorku ampak v vseh drugih državah Unije, za nekoliko milijonov dolarjev.

Miss Francis Perkins, ki je državni industrijski komisar je ukazala posebno preiskavo in tako opisala delovanje teh tvrdk:

"Te sleparske tvrdke za domače delo so brezvestno izrabile obstoječo nezaposlenost in zaupljivost ljudi. Njihov sistem obstoji v tem, da odprejo pisarno kje v New Yorku. Od tu razpošiljejo okrožnice po vsej deželi, zlasti pa v manjša mesta. Obetajo visoko plačo za lahko delo doma, kot izdelovanje kopalnih sukenj, perila, raznih novitet itd. Delo dobí proti pošiljavi \$1.50 ali \$2, kot "depozit". Na tisoče ljudi pošilja jim denar in čaka na naročilo, ki nikoli ne pride. Nedavno se ljudje ne pritožujejo, dokler ne mine nekoliko dni, in med tem se je je tvrdka že kam drugam preselila in izginila brez sledu. Kakor je poizvedba opkazala, oni skoraj brez izjeme oglašujejo najprej v najdaljših krajih, tako da pustijo pet dal za odgovore iz pacificne obal, štiri dni iz daljnega zapada in tako dalje. Na tak način prihajajo odgovori z denarjem istočasno. Ko zaprejo eno pisarno, odprejo takoj drugo pod novim imenom in ponujajo toplot nekaj drugega.

"Večino okrožnih pism so pošiljali vsaj nekoliko dalje od mesta, tako da ni nevarnosti, da bi človek prišel v pisarno, povprašal za informacije in se prepričal, da je vse skupaj navaden švindel.

"Nekoliko slučajev, o katerih smo izvedeli, so bili zares žalostni. Neka ženska, katere mož je bil že več

mesecev brez službe in ni mogla zapustiti svoje otroke same doma, da bi kje delala, je bila že v najhujši bedi in obupu. Oglašje se je zdel kot praveat blagoslov. Izposodila si je dolar, da bi plačala "depozit". Od tedaj pa ni nič slišala več.

"Neka inozemka v malem mestecu je dobila okrožnico in se stvar zdelo tako dobra, da je takoj povedala tudi drugim sosedom. V si so skupaj zložili zadosti denarja za plačilo. Kasneje so hodili od dneva do dneva na poštni urad, ali odgovora ni bilo več.

"Delovni department dobiva skoraj vsak dan pritožbe o enakih slučajih. Svarimo vse, ki dobivajo taka okrožna pisma s ponudbami za delo doma ali pa citajo take oglašje, da se obrnejo na New York State Department of Labor, 124 E. 28th Street, New York City, predno pošljejo svoj denar."

"Jaz sem pisala vsem guvernerjem raznih držav in jih opozorila na ta švindel ter se bo vse storilo, da se stori kraj temu brezvestnemu švindelstvu."

IZUMIRAJOČI POKLIC

Klakerji, poklicni gledališki poskači in repotaci, si se vedno služijo kruh po velikih mestih in se za primerno plačo vedno na razpolago: ogrevajo občinstvo pri nastopu novih in nepoznatih ali manj priljubljenih igralcev, včasih po pomagajo zatonu obledela, a vztrajne oderske zvezde. Pariški listi poročajo, da je sklenil znani dramaturg Henry Bernstein, rav-natelj gledališča "Gymnase", odpravi klakerje in občinstvu pre-pustiti prostost pri posknanju ali življenju. Toda podjetnik, ki vzdr-žuje klakerje, ni maral izgubiti za-sluzka in je po sodnem potu za-hteval od Bernsteina odškodnino za "trgovsko šolo in preprečeno iz-vrševanje poklica". Razprava je seveda zbrala nabito polno dvorano gledališkega občinstva. Bern-steinov odvetnik je izjavil, da nima tožitelj nobene pravice do odškod-nine, kajti ni zabeležen med gle-dališkimi delavci in nastavljenici. Tožitelj je odgovoril, da ni rokode-lec, temveč umetnik kakor vsak kritik, pisatelj ali skladatelj, ki si pride ogledat predstavi. Odvetnik je označil to trditev kot izraz ne-popisne domišljije. "Kdo pa sem jaz po vašem mnenju? — je raz-burjeno vprašal tožitelj. "Vi ste po-klicni dobavitelj plačanega navdu-šenja, ki kvari pravo razmerje med umetnikom in občinstvom," ga je zavrnil advokat. Sodnija je opro-stila Bernsteina in priznala, da i-ma gledališki ravnatelj pravico skrbeti za ozdravljenje razmer. To-žitelj se je obrnil na trgovsko so-dišče, a to je odgovorilo, da ni pristojno za sporno zadevo. Klakerji so namreč zastopniki staro-kopotnega, izumirajočega poklica, ostanek neblage gledališke pretek-losti. Ne morejo biti včlanejni pri nobeni organizaciji trgovskih ali strokovnih nastavljenecv in torej nimajo tudi pravice zahtevati za-ščite pri trgovskem sodišču.

KNJIGARNA

"GLAS NARODA"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

RAZNE POVESTI in

ROMANI:

(Nadaljevanje.)

Slovenski pisatelji II. sv. Posredna povest, Moravsko sil-ko, Vojvoda Pero i Perica, Čr-tice

Tik za fronto

Talič (Bevk), trd. vez.

Tri indijske povesti

Tunel, nov roman

Trenutni oddaja

Turki pred Dunajem

Tri legende o razpela, trd. vez.

Tisoč in ena noč (Rajce)

Tisoč in ena noč (I. zvezek)

Tisoč in ena noč (II. zvezek)

Tisoč in ena noč (III. zvezek)

V robitvu (Matičič)

V gorskem zakotju

V oklopniku okrog sveta, 1. del

V oklopniku okrog sveta, 2. del

Večerna pisma, Marija Kmetova

Vojska na Turškem

Veliki inkvizitor

Vera (Waldova), broš.

Vojska na Baikanu, s slikami

Vrtihar, (Rabindranath Tagore),

Vrtihar, trd. vezano

Vrtihar, broširano

Velik spominek in druge povesti

Vrtihar, trd. vezano

Vrtihar, broširano

Vrtihar, trd. vezano

Vrtihar, broširano

Vrtihar, trd. vezano

Vrtihar, broširano

Vrtihar, trd. vezano

Vrtihar, broširano

Vrtihar, trd. vezano

Vrtihar, broširano

Vrtihar, trd. vezano

Vrtihar, broširano

Vrtihar, trd. vezano

Vrtihar, broširano

Znamenje štirih (Doyle)

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zgodovinske anekdote

Zaradi tebe.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.
Za Glas Naroda priredil G. P.

10

(Nadaljevanje.)

Ali je postal Viljem zopet ljubosumen?
Ali je kaj slutil?
Ali je bila tako neprevidna, da je svarila Ditriha z očmi, naj pozabi prejšnje čase skupne sreče?
Ne, ne sme ga več videti, a ni našla poguma, da bi živela naprej brez njega!

Blagoslovila je na tistem srečni čas, v katerega je pahnila bolezen starega barona.

Pred to boleščjo je morala zaostajati lastno bolest in bolniku je bilo treba ohraniti vero, da je srečna nevesta!

Ko se je Ditrih poslovil zvečer, ga je spremil mladi par še ven. Šla sta na željo Regine, še nekaj časa z njim, dočim je služabnik vodil konja za njim.

Bila je krasna poletna noč.

Zvezde so bile tako svetle, da sta si lahko gledala v oči.

Bela obleka Regine je plavala navzdol in le bledost njenega obraza je kazala Viljemu, ki se je obrnil proti hlapcu ter mu rekel, naj gre naprej. Obrnila je svoje lepe oči proti Ditrihu ter ga vprašala:

— Zakaj pa si vzel mojega očeta k sebi?
— Da ne bo tvoja žrtev doprinešena zaman, Regina!
— To sem vedela ter se ti zahvaljujem, Ditrih!

Baron Ellern je čutil, da ne sme izgubiti časa, če hoče videti svojega otroka pred oltarjem.

Poklical je Regino k sebi, v tihi uri, ko je naprosil Viljem svojo mater, da ga spremi na daljšem izprehodu.

— Moj ljubi otrok, ali mi hočeš napraviti pred slovesom še veliko veselje, — je vprašal baron.

— Oče, kako moreš vprašati kaj takega? Povej mi, kaj naj storim!

— Daj, da doživim, da boš postala žena Viljema. Zakaj naj bi bila vajina sreča zavlečena za tako dolgo časa? Ko bi jaz enkrat umrl, bi gotovo še čakala iz obzira do matere!

Regina se je zgrudila poleg bolniškega stola ter izbruhnila v trpké solze.

Ni smela pokazati, kako strašno se je bala dneva svoje poroke. Igrati je morala naprej vlogo pred očmi ljubega in dobrotnega moža, katerega je ljubila bolj kot lastnega očeta.

— Ti si dobra in ljubezni polna hčerka ter boš postala Viljemu dobra žena. Bodi mu zvesta pomočnica v časih kot so sedanjí. Novi ljudje bodo nastopili tukaj kot gospodarji, in stari zvesti služabniki se bodo morali umakniti. Viljem je povsem drugačen gospod kot sem jaz. Omili ga ti, kjerkoli moreš. Ti si zelo pametna in preživela si svojo mladost na deželi. Občevati znaš z ljudmi. Ljubijo te že sedaj, kajti čutiš, da imaš srce na pravem mestu. Kadar boš držala svojega prvorojenca na svojih prsih, misli na to uro in vzgoji ga za poštenega ter zvestega človeka!

— Naj bi bil tako kot ti, moj dragi oče, kajti to bi bilo najboljšo za mene in zanj.

Ostala sta še dolgo časa skupaj v zaupnem pogovoru.

Izgledalo je, kot da hoče stari gospod zasejati plemenito seme v rodovitna tla.

Govoril je z Regino kot žensko, slično njemu samemu in ponosna je bila na to.

V tej uri si je zopet obljubila, da bo zadržala vse misli na ljubimca in da bo ostal slednji le še lep spomin. In ko je vstopil Viljem ter izvedel, kaj je sklenil oče, se mu je prikratk prostovoljno pritisnila na prsi ter mu dala prisrčen poljub.

— Regina! — je šepetal Viljem s pritajeno strastjo. — Konečno bo ugašeno moje koprnenje. Ti nisi ne slutila, koliko sem pretrpel ves ta čas poleg tebe in koliko sem trpel. Sedaj pa si končno moja!

— Po družinski postavi bo stopila mama na mesto, kakor hitro me ne bo več tukaj. Če ti je prav, bom že danes obvestil mater, in Viljem skrbi lahko jutri na naznanilo.

— Tako kmalu že? — je vprašala Regina preplašena.

— Moji dnevi so šteti in treba je hiteti. Jaz bi se rad nekoliko odpočil, predno govorim z mamo.

Kot je naročil baron Ellern je bilo izvršeno.

Dva tedna pozneje sta stopila Viljem Ellern ter Regina von Krausneck pred oltar.

Štirje močni kandelabri so nosili debele sveče. Ob svitu teh sveč je pač premišljal marsikateri, kateremu bodo kot naslednjemu svetile na zadnji poti v temno noč.

Oči so iskale s sočutno skrbjo postavbo starega grofa.

Danes je bila kapela polna ljudi, ki so bili v službi starega gospoda. Gostov ni bilo.

Le Ditrih ter zdravnik Glaeser sta bila na mestu.

Zdravnik se je namreč bal, da ne bodo moči bolnika zadostovale za vso proceduro.

Ditrihu ni ostalo prihranjeno ničesar. Moral je popiti čašo gorjupa do dna. Tako je stal poleg strica ter ni mogel obrniti oči od ošabne lepote, ki je stala tam poleg tujega moža, kateremu naj pripada, dokler ju ne loči smrt.

Ona je bila izgubljena zanj, čeprav jo je poznal kot noben drugi človek na svetu.

Tam je stala ponosna, samozavestna ženska! Ditrihova edina tolažba je bila, ko mu je Regina podala roko, jo trdno držala ter rekla:

— Na zvesto prijateljstvo!

— Za sedaj in vedno! — se je glasil njegov odgovor.

Tako sta vzela slovo od ljubca, a zvestoba je ostala!

Ona ni zapazila, da jo Viljem opazuje z obnovljeno ljubosumnostjo, ko sta šla narazen, a Sibila se je izdala dosti preneglo.

Pogledi matere ter sina so se srečavali in oba sta čutila, da ju navdaja isto čustvo.

Vsled tega je bil pozdrav med Regino ter njeno taščo izvanredno hladen, in mlada ženska je bila globoko razžaljena.

Tembolj iskren pa je bil pozdrav očeta, ob kojega strani je pokleknila.

— Moj dragi otrok, osreči ga! Bodi vedno njegov angelj-varuh, da bom lahko v miru umrl!

Vse je kazalo, da je bolnik zbiral svoje zadnje moči, da se vzdrži te čni.

Od takrat naprej pa je vidno hiral.

Nič več ni zapustil postelje, in štiri tedne pozneje je zavedno zaspal po strašnih bolečinah.

Njegov konec se je zdel vsem veliko ojašanje.

Pri poroki so se izognili vsakemu slajzu ter bahavosti, a tembolj je prišlo vse to na dan pri njegovem pogrebu.

Mati in sin sta tekmovala med seboj, kdo bo izkazal vse mogoče časti mrtvemu.

Kapelica je bila, izpremenjena v oljni gaj, in ob mogočni krsti iz hrastovja so stale štiri sveče v velikih kandelabrih.

Vsako, ki je vstopil, je položil sveč venec poleg ostalih in kmalu je bila cela kapelica izpremenjena v pravcato morje cvetk.

(Dalje prihodnje.)

MOSKOVSKA KOMEDIJA

Varšava, 9. oktobra.

Tragikomedijska v marmornih dvoranah nekdanjega plemiškega kluba v Moskvi je končana. Svet morda še ni videl takega procesa, odkar si je človeška družba postavila pravico, ki zločinca preganja in poštenega ščiti. Moskovsko sodišče je izgledalo v svitu električnih obločin, mikrofonov in kinematografskih aparatov bolj kot a telje kakega podjetja v Hollywoodu, kakor pa kot miren dom boginje s tehtnico. Evropskim pojmom pravičnosti in človeškega dostojanstva se je protivilo, ko smo čitali, kako je sodišče skušalo z vsemi sredstvi proces popularizirati, kako so priganjali delavske množice in šolsko mladino ter celo otroke obtožencev, da so zahtevali smrt nesrečnih žrtev, in kako je radio raznašal "priznanja" obtožencev širom sveta.

Najbolj čudno in neizumljivo na stvari pa je bilo obnašanje obtožencev samih, ki so takoj priznali krivdo, odklonili zagovornike, slikali svoje prevarno delovanje v najtemnejši luči in kar tekmovali med seboj, kdo bo proti sebi navedel hujše obremenitve. Trdili so sami, da so skušali pridobiti specialiste v službi sovjetske vlade za to, da onemogočijo izvedbo petletnega gospodarskega načrta, in da so v to svrhu dobivali podporo od ruskih beguncev, različnih kapitalističnih podjetij v Evropi in celo od francoske in angleške vlade same. Da, še več. Generalni štabi zapadnih velešil so po njihovih navodilih sestavljali načrte o vojaški intervenciji v Rusiji, in celo skrivnostni polkov. Lawrence, ki v mednarodni domišljiji ne sme manjkati pri nobeni veliki zaroti, je dobil svojo vlogo.

Vso zgodbo je od vsega začetka izgledala prav fantastična, kljub temu med celo razpravo ni prišlo niti do najmanjšega nasprotja med državnim tožilecem in obtoženci. — Obe stranki sta se zili v harmonično enoto, tako da se je ogromni politični proces pretvoril v politično komedijo ali demonstracijo, kakor se pač vzame.

In res je bilo proces le velika tragikomedijska. O tem ni več dvoma.

Sovjetska vlada je prevzela na sebe vso privatno inicijativo v gospodarstvu in s tem tudi življenje svojih podanikov. Tudi v največji gospodarski krizi si ti sami ne morejo nič pomagati in odvisijo samo od državne pomoči in milosti. Vlada ima v rokah vso trgovino, industrijo in poljedelstvo, zato se sedaj ob naraščajoči bedi vsa nevolja prebivalstva obrača proti vladi in njenim organom.

Vso svojo nado in obljube je sovjetski režim vložil v svoj petletni načrt. Da tega izvede, je državljano naložil največje žrtve in omejil njihovo udobje do skrajnosti, vse to s tolažbo, da bo zato bodočnost tem večja in svetlejša. Žrtve pa postavljajo prevelike in narod jih prenaša z vedno večjo nevoljo, posebno še, ker se od dneva do dneva bolj kaže, da petletke ne bo mogoče po programu izvesti. Zato je treba sedaj najti žrtve, ki naj bi nosile krivdo za neuspeh. In poigrabili so skupino inženjerjev ter jih postavili pred sodišče. Obtožili so jih, da je njihova "industrijska stranka", ki pa obstoja tudi le v aktih boljševiške vlade, že več let z vsemi sredstvi ovirala gospodarski razvoj sovjetske Rusije in da je zato ona kriva vseh gospodarskih težav, s katerimi se morata danes boriti nesrečna Rusija in njeno prebivalstvo.

Sovjetskim mogotcem pa se je zdelo, da to še vedno ni dovolj, da bi se bolj vplivali na ljudsko domišljijo in sebe oprostili krivde.

SAKSER STATE BANK
62 CORTLANDT STREET
NEW YORK, N. Y.

posluje vsak delavnik
od 8.30 dop. do 6.
popoldne.

Za večjo udobnost
svojih klientov, vsak
ponedeljek od 7. ure
zvečer.

Poslanje po pošti brez izjeme,
to stare in stanovitne domače
banke.

pred narodom, so iznašli še bajko o pripravih za tujo vojaško intervencijo. Vsemu svetu je jasno, da se danes niti francoska, niti angleška vlada, ki ju dolžijo teh vratolomnih naklepov, niti za trenutek ne bavi s takimi nevarnimi načrti. V Evropi takim vestem ne nasade nihče, drugače pa je v Rusiji. Ruskim masam je danes mogoče natveziti tudi to gorostasnost. Večina med njimi se še spominja državljanske vojne, ko je inozemstvo podpiralo Denikina, Judenicha in Kolčaka v njihovi borbi proti boljševizmu. Kako naj si priprosto Rus predstavljajo velike izpremembe, ki so se med tem časom dogodile v Evropi. Vse svoje informacije črpa iz časopisov, ki so pod najstrožjim vladnim nadzorstvom in prinašajo samo vesti, ki odgovarjajo ciljem vladne politike. Ruske množice so zato prepričane, da so stvari, ki so bile pred desetimi leti mogoče, tudi še danes mogoče. Ne more se od njih pričakovati, da bi jim kar ne enkrat take vesti postale neverjetne, zlasti še, če jih slišijo iz ust samih obtožencev.

Vlada je pri moskovskem procesu torej očividno zasledovala samo namen, da zvali krivdo za gospodarsko bedo in za neuspeh v izvajanju petletke na nekdanje meščanske sloje, zlasti pa na intrige kapitalističnega inozemstva. Izjave obtožencev so bile izmišljotine, ki so jih iz njih izsilili z bogve kakšnimi nasilji. Eden obtožencev je umrl, drugi je bil ustreljen, ker je bajke poskušal pobegniti. Ves proces je bil samo grda komedija, ki naj natorosi peska v oči vedno bolj nepotrpežljivim ruskim masam. Zato se bodo taki procesi v Rusiji še ponavljali.

PRVI ABESINSKI SPOMENIK

Pred kratkim so v abesinski prestolici Adis-Abebi svečano odkrili prvi javni spomenik. Novi negus je ž njim počastil spomin svojega slavneza predhodnika Menelika, ki je odbil italijanske napade in je s tem črnem kraljestvu zagotovil svobodno državno bodočnost. Abesinska duhovščina je zelo dolgo nasprotovala misli o spomeniku, ker je koptska cerkev načelna sovražnica kipov, ki jih smatra za malike. Naposled je negus vendarle zmagal z dokazom, da ni mogoče kipa branilca prave vere smatrati za malike. Spomenik stoji sredi mesta na trgu pred stolnico sv. Jurija in kaže Meneliku v naravni velikosti na iskren arabskem žrebcu, z dvignjeno sulico v roki. Kipar Hardy, ki je izvršil naročilo, je moral zelo točno oblikovati bogato negusovo vojno opremo in je za kip porabil razen bronu tudi dosti zlata. Spomenik ima latinški napis: Menelik, imperator rex Ethiopiae 1843—1913. Na drugi strani podstavka je isti napis v etiopski pisavi in se glasi: Dagmatu Menelik negus negesti zeaitiopia. Ljudstvo je kazalo pri svečanosti nepopisno navdušenje in je oddalo v zrak stotine strelcev. Pri slavnosti je igrala vojaška godba, ki jo je pripeljal o priliki negusovega kronanja britski princ Gloucesterski. Ob tej priliki so prvič izvajali abesinsko himno, ki jo je zložil v pristnem afriškem slogu dvorski skladatelj, neki armenski begunec.

NAZNANILO

rojakom v WAUKEGANU in okolici naznanjam, da izvršujem vse notarske posle točno in zanesljivo.
JOŽE ZELENČ,
925 McAllister Ave., Waukegan, Ill.
Telephon: Majestic 2065.

9. januarja: Saturnia, Trst
10. januarja: Majestic, Cherbourg, Hamburg
11. januarja: America, Cherbourg, Hamburg
12. januarja: Europa, Cherbourg, Bremen
13. januarja: Augustus, Napoli, Genova
14. januarja: Leviathan, Cherbourg
15. januarja: Stuttgart, Cherbourg, Bremen
16. januarja: Paris, Havre
17. januarja: Aquitania, Cherbourg, Hamburg
18. januarja: President Harding, Cherbourg, Hamburg
19. januarja: Berlin, Cherbourg, Bremen
20. januarja: George Washington, Cherbourg, Hamburg
21. januarja: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg
22. januarja: Pennland, Cherbourg, Antwerpen
23. januarja: Rochambeau, Havre
24. januarja: Europa, Cherbourg, Bremen
25. januarja: Majestic, Cherbourg, Bremen
26. januarja: Milwaukee, Cherbourg, Bremen
27. januarja: De Grasse, Havre
28. januarja: Roma, Napoli, Genova
29. januarja: President Roosevelt, Cherbourg, Hamburg
30. januarja: Deutschland, Cherbourg, Hamburg
31. januarja: Ile de France, Havre

7. februarja: Aquitania, Cherbourg
9. februarja: Bremen, Cherbourg, Bremen
11. februarja: America, Cherbourg, Hamburg
12. februarja: Stuttgart, Cherbourg, Bremen
16. februarja: Europa, Cherbourg, Bremen
17. februarja: Lafayette, Havre
18. februarja: Augustus, Napoli, Genova
19. februarja: President Harding, Cherbourg, Hamburg
20. februarja: Berlin, Cherbourg, Bremen
21. februarja: George Washington, Cherbourg, Hamburg
22. februarja: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg
23. februarja: Pennland, Cherbourg, Antwerpen
24. februarja: Rochambeau, Havre
25. februarja: Europa, Cherbourg, Bremen
26. februarja: Majestic, Cherbourg, Bremen
27. februarja: Milwaukee, Cherbourg, Bremen
28. februarja: De Grasse, Havre
29. februarja: Roma, Napoli, Genova
30. februarja: President Roosevelt, Cherbourg, Hamburg
31. februarja: Deutschland, Cherbourg, Hamburg
1. marec: Ile de France, Havre

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:

PARIS 16. jan. 20. febr.
(6 P. M.) (6 P. M.)
Ile de France 6. feb. 27. feb.
(7 P. M.) (4 P. M.)

Najkrajša pot po železnici. Vsakdo je v posebni kabini z vsemi modernimi udobnostmi. — Pijača in slava francoska kuhinja. Izredno nizke cene.

Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali

FRENCH LINE
19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljagi in raznih drugih stvareh. Vsled naše dolgotrajne izkušnje Vam mi zamoremo dati najboljše pojasnila in priporočamo vedno le prvotne brzoparnike.

Tudi nedržavlani zamorejo potovati v stari kraj na obisk, toda preskrbeti si morajo dovoljenje za povrnitev (Return Permit) iz Washingtona, ki je veljaven za eno leto brez permita je sedaj nemogoče priti nazaj tudi v teku 6. mesecev in isti se ne pošilja več v stari kraj, ampak ga mora vsak prosilec osebno dvigniti pred odpotovanjem v stari kraj. Prošnja za permit se mora vložiti najmanj eden mesec pred namenjanim odpotovanjem in oni, ki potujejo preko New Yorka je najbolje, da v prošnji označijo naj se jim pošlje na Barge Office, New York, N. Y.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške priseljeniške postavbe, ki je stopila v veljavo z prvim julijem, znaša jugoslovanska kvota 845 priseljencev letno, a kvotni višjeji se izdajajo samo onim priselcem, ki imajo prednost v kvoti in ti so: Stariši ameriških državljanov, možje ameriških državljanov, ki so se po 1. juniju 1928. leta poročili; žene in neporočeni otroci izpod 18. leta poljedelcev. Ti so opravičeni do prve polovice kvote. Do druge polovice pa so opravičeni žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedržavljanov, ki so bili postavno pripravljeni v to deželo za stalno bivanje.

Za vsa pojasnila se obračajte na poznano in zanesljivo

SAKSER STATE BANK
62 CORTLANDT STREET
NEW YORK

MODERNI NAMIZNI GLOBUS

vam koristi pri čitanju časopisov in knjig, poda vam bolj živahno in enotno sliko dežel, o katerih slišite, pomaga otrokom pri učenju, razvija njihovo znanje o svetu, na katerem živimo, poveča zanimanje za zrakoplovne polete, potovanja in ekspedicije.

KRASNO
BARVAN
TRPEŽNO IZDELAN
MODERN
VZOREC

TA LEPO NAPRAVLJEN GLOBUS

kaže v pravem razmerju vodovje in suho zemljo, na njem so vse izpremembe, ki so posledica zadnjih razkritij. Ta globus bo odgovoril na vsako zemljepisno vprašanje, bodisi odraslim, bodisi učenci mladini. S tem globusom vam je pri rokah svet vzgoje in zabave.

POTREBEN V
VSAKEM DOMU
ŠOLI ali PISARNI

V premeru meri globus 6 inčev

Visok je 10 inčev

Prednosti globusa

Ta lepo izdelan globus kaže v finih pestrih barvah dežele in vodovje, morske toke, smeri ladij, mednarodno dnevno črto itd. Zemljevid je tiskan v živih barvah, je na lepem stojalu in je ves polakan s prvotnim lakom. Globus je iz posebne snovi, ki se ne da razbiti ter je bolj trpežna kot katerakoli snov, ki se jo uporablja za globuse te velikosti. Stojalo je iz takozvane "art moderne" kovine v kristalni izdelavi ter jako lepo. Na severnem tečaju je kovinsko kazalo, s katerim lahko določite dnevni čas v kateremkoli delu sveta. To je edini globus te velikosti s tako pripravo.

KRASEN PREDMET, KI JE KULTURNE VREDNOSTI ZA VSAK DOM

Moderni namizni globus je vreden vsakega doma in vsake pisarne. Vaši prijatelji ga bodo občudovali, vi in člani vaše družine se boste dosti naučili iz njega.

Cena s poštnino vred \$2.50

ONI, KI IMAJO PLAČANO NAROČNINO ZA GLAS NARODA OZIROMA SE NA GLAS NARODA NAROČE, GA DOBE ZA \$1.75

GLAS NARODA

216 West 18th Street
New York, N. Y.